

هویت بخشیدن به فضاهای مرده شهری با رویکرد توسعه شهری پایدار

شبنم زند^۱

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشگاه پیام نور، مرکز بین المللی کیش، ایران، sh.zanddesign@yahoo.com

چکیده

امروزه بحران هویت به عنوان بحرانی جهانی شناخته شده است. یک بعد این مسئله مربوط به یکسان و یکنواخت شدن همه مکان‌ها است و با توجه به تغییرات سریعی که در شهرها در حال رخ دادن است، برای شکل‌گیری و تسریع این فرایند باید مولفه‌های موثر بر دگرگونی شهری را شناخت. علاوه بر بستر جغرافیایی و کالبد انسان ساخت شهر، رویدادها و اتفاقات روزانه و تعاملات اجتماعی انسان‌های حاضر در شهر نیز از عواملی است که در تشکیل خاطرات شهر و انسان موثر است. شهر با خاطره، دلبستگی فرد به محیط زندگی را به وجود می‌آورد. از این رو در این مقاله به بیان بحران هویت، مؤلفه‌های هویت بخش، توسعه و نوزایی شهر، دلبستگی به مکان، عکس‌العمل‌ها در انطباق با محیط و چگونگی تاثیر گذاریشان بر ذهن شهروندان می‌پردازیم و یادآور می‌شویم که نبود فضاهای زنده شهری و غریبه شدنشان به خسارات جبران ناپذیری مانند درماندگی که آخرین و بدترین شکل واکنش انسان در مقابل محیط است و می‌تواند ناراحتی‌های روحی و روانی را ایجاد کند، منجر می‌شود. به علاوه این مقاله، با پرداختن به فلسفه فرار در فضا و شرح دادن ابعاد سرزندگی در شهر و فضاهای شهری، با رویکردی به شهرهای انعطاف پذیر، چگونگی استفاده هوشمندانه معماران از تغییرات سریع و عناصر معماری و روایت‌هایی که در بستر شهر شکل می‌گیرد و می‌تواند بنایی برای توسعه تعاملات اجتماعی و ایجاد سرزندگی در محیط شهری باشد، در تلاش است با ارائه راه حل‌ها و طرح‌های ساخته و یا پیشنهاد شده، گامی در جهت احیا شدن فضاهای شهریمان بردارد. تمامی مطالب نوشته شده از حضور در سخنرانی‌ها، فعالیت با تیم پژوهشی مدرسه معماری AA، و نگاهی به دیدگاه‌های معماران، نظریه پردازان و پژوهشگران پیشرو در طول تاریخ تا به امروز، به دست آمده است.

واژه‌های کلیدی: هویت، فلسفه فرار، نوزایی شهر، توسعه پایدار، دگرگونی شهری